

ДОМАЋИ ЛИСТ.

Цена је листу
на целу годину 2 ф.
на по године 1 ф.

Издаје сваког 1. и 16. дана у месецу.

Уредник, власник и издавалац:
СТЕВАН КОЊОВИЋ учитељ.

Цена за огласе:
на целој страни 8 ф.
на по стране 4 ф.
на четврт стране 2 ф.

ИСИДОР СТОЈКОВИЋ

професор на срб. учитељској школи Сомборској.

Рођен у 1842. год. у Суботици: — Умро 1891. год. у Сомбору.

И опет се отворила рака да прими у своја хладна недра једног жарког одушевљеног посленика на пољу наставничком. Српска учитељска школа Сомборска завила се у црнило дубоке туге своје за преголеним губитком, јер неумитна смрт уграби за навек из наставничког круга доброг и ваљаног друга, ученици и ученице изгубише свога вредног, савесног и неуморног учитеља Исидора Стојковића. Излишно је много описивати шта је упокојени Исидор Стојковић српској учитељској школи јер за седамнајетогодишњег његовог ваљаног и савесног деловања на напоменутом заводу изашао је велики број ученика и ученица — који данас расурени по свима крајевима где Срби живе, као учитељи и учитељице носећи га у лепој и драгој успомени као што је и заслужио — знаће и више шта у околини у којој живео њему поменути, али не можемо на ино, макар и у кратко да обележимо карактер покојников нека буде знано и онима, који га у животу лично не познаваше да је био веран друг својој љуби, добар родитељ своје породице и омиљени грађанин и један од најврснијих чланова народа свога. Тужно оплакује га уцвиљена љуба и троје сирочади, син му и две миле ћерке од којих је једну за живота за ваљану срп. нар. учитељицу на пут извео. Нека им је ублажен бол тиме што учествују у тузи њиховој сви пријатељи и познаници, многи српски учитељи и учитељица. Бог милостиви нека његову добру душу удостоји рајска насеља. Вечан му спомен у народу србском!

ВОЋАРСТВО.

Нега воћака

за време њиховог растења.

У прошлом броју овога листа на стр. 70. спомену смо да се уз копање јендечића око жила воћкиних, сасецање врхова од жилица и поново загртање ископаних јендечића са најбољим ђубре-
том мешанцем — мора још велика брига полагати и на оне жилице чији се врхови налазе на подини круне за оно $\frac{2}{3}$ простора, које не дирну смо за ових последњи 3—4 године. Земља је и ту добра била али се исплакала, пошто су жилице из ње хранљиви сок извлачиле, а ни чим се није надокнађавало, или и ако се, то у врло мањој мери, него у којој се земља из дана у дан плакала. Ми тада само спомену смо да и тај већи део подине воћкине, морамо ђубрити — гнојити, али не рекосмо уједно и како? С тога се сад овом приликом морамо опширније и о том позабавити.

И ако се ова нега поглавито односи на оне воћке, које су већ дуже времена засађене на свом сталном месту, ипак ради лакшег и бољег појимања почећемо од оног времена кад воћку засадимо па до њеног краја живота — дотичући се овом приликом само оног рада и оне неге која се поглавито на земљу односи у којој је засађена.

Кад смо воћкицу једном засадили, не смемо је оставити самој себи, него је кроз сво време њеног растења и напредовања морамо неговати, а особито прве године. Прве јој је године за то нужна брижна нега, што јој морамо све учинити

да се прими на засађеном месту и ту да чврста корена захвати.

При сађењу, кад смо све оне услове извршили, који се захтевају од умног воћара, морамо сваким даном, особито у пролеће, воћкицу надгледати да ли све онако стоји како смо при сађењу удесили. — Ображђена доља око воћкице не сме се из вида изгубити, него је увек поправљати да преко целог лета онако стоји како смо је први дан удесили. У сушним пролетњим данима морамо је добром кишњем или устојаном водом заливати и то изјутра, да жилице у што већој мери могу у земљи спсати, влагом растворени хранљиви сок. Ово се чини особито маја месеца. — Ако би се прве године, по сађењу, на воћкици цвет који појавио, морамо га одма одкинути, јер је без икакве цели, пошто и у најбољем случају, кад би се плод и могао из њега развити, био би врло кржљав а растењу воћкице би врло шкодио.

Оне воћкице, које су маја месеца још живе, али не терају, него су више учмале — поваде се и ставе својим жилама у какво одилено буре у млак муљ, кога смо од кишње воде и ђубрета направили; ту стоји неколико дана, до год не приметимо, да је воћкица мало оживила и свежија постала. Тада воћкицу из муља извадимо, пустимо прво да се процеди и поново је на пређе споменути начин засадимо; овако по други пут поново засађена ваља већ јуна месеца да потера.

Остала нега и младих и старијих воћака састоји се у том, да све у пролеће морамо образдити, преко чега ћемо и старије према потреби заливати.

Воћке и младе и маторе, а особито ове последње, ако споро напредују морамо их ђубрити, и више пута преко лета, са ретким (житким) ђубретом. Ради те цели, треба да се налази у свакој башти, на склонином месту, два повећа одиена бурета. У једно од ових бурета ваља насути кишње, барске или ма и бунарске воде. Ова вода треба да је устојана, с тога се и мора пре нпр. из бунара навући бар за 24 часа, него што ћемо је да употребимо за заливање. У друго пак бурета ваља усути за $\frac{2}{3}$ његове величине опет кишње, барске или опема и бунарске воде. За тим поред бурета овог, ваља приправити смесе, за ону трећину још не допуњена бурета, од добра угорела ђубрета нпр. мешанца, од свежа коњска, марвена или овчија, али без сламе, голубија ђубрета одмах из голубињака и пепела. Ово све добро треба измешати и у ово друго бурета сасути и каквим појачим дрветом добро промешати и замутити. Ова смеша нек постоји мирно неколико дана; тада је ваља опет узмутити и употребљавати.

Употребљавање овог ђубрета, или управо снажење и гнојење оне

земље под воћкином круном, коју не поправисмо јендечићем бива на овај начин: Помоћу виноградског сврдла, или каквог згодног коца — шуле — понаправља се свуд подотичној подини подубље јаме у дубљини од 7—8 dm. колико се живе хоризонтално (положено) налазе у земљи. Ове се јаме још боље могу понаправљати, кад се прво горњи слој подине прекопа за један ашов и тада рупе понаправљају. Кад је готово више таквих рупа — понаправљати се могу све на 4—5 dm. једна од друге, — заита се онај муљкантом и сипа се у разјапљене рупе, колко год може стати у њих. По свршеном раду земља се грабуљама по подини поравни и образди све до оног прстена — једенчића — кога зимус или прошлих зима нађубрисмо. — Преко једног лета ваља сваку воћку бар 2—3 пут овако нађубрити, и кроз кратко време опазиће се на њој знатан напредак и у растењу и донашању здравог, једног и леног плода. — У колико смо једном употребом из бурета оног муља одвадили у толико одма треба из овог другог бурета водом надокнадити, као и доле приправљеном смесом ђубрета допунити

П Ч Е Л А Р С Т В О

Пролетње пчеларење.

Прегледање кошница.

Д јесенас па све до сад за пчеле могосмо рећи да су на зимовишту биле. За сво то време није било нужде да смо их сваки час узнемиривали. Једаред дваред што смо их прегледали, то је било све.

Напротив сад, марта месеца, настуна за њих, а по том и за нас нов живот. Пчеле су нам сваким даном све немирније; и у колико то све већма и већма бива, у толико и пчелар мора све више и више бриге обраћати на њих.

Лених дана, кад је топлота — 10—12С° може им слободно пчеларство лето у тој мери отворити да могу

излетати на свеж ваздух. Но пошто је сад овај месец врло леп, осим ово неколико дана, то слободно лета можемо, а управо и требамо и ноћу да оставимо отворена.

Ако нам кошнице нису на оном месту на зимовишту биле на коме су и летовале, него су где у каквој стаји презимиле, то се овог месеца морају изнети на своје старо место. Место им не ваља мењати, јер су оне од јесенас своје место утубиле и врло им је мучно од њега се одучити. При повратку свом у кошницу теже на старо место, па ако је тамо каква друга кошница, ето ти без невоље да се покосе.

Особито на то морамо pazити, кад их изнесемо, како пуштају глас од себе, — како зује — јер ће тај глас, у многоме чему да буде мерило за пчелара. Кад пчеле у кошници без престанка зује, знак је да или међу собом матице немају, или немају довољно ваздуха — заштивене су, или може бити да су и воде потребите. Да би пак знали шта је прави узрок том њивовом зујању, ваља једног лепог дана кошницу отворити и кроз је провидити и проучити, па узрок пронаћи и овај одма уклонити, да их цвет не затече у каквој год невољи те да не могу да раде. — Ако зујање непрекидано бива, извештај је знак, да немају довољно ваздуха; како их отворимо и почнемо их прегледати, а том приликом довољно и ваздуха добију, — престаће намах зујати. Напротив ако зујање и даље наставе, знак је да је кошницу друга невоља снашла. Може бити да зује и због тога што су воде потребите коју овога месеца можемо у слободи дати, ако је лепо време, или им повезену боцу напуњену водом са поширим грлом обрнуту, кроз руну на горњем делу кошнице, до

над саћем, из које ће исисавати себе напајати.

Ако је пак кошница са којим начином безматок остала, то се морамо постарати да ил што пре матицу набавимо или је произведемо. Како то и на који начин бива, лепо нам је разложио у прошла три броја „Д. Л.“ частни отац Ђакон г. Латинкић.

При прегледању можемо да наиђемо и на такву кошницу у којој се налазе пчеле, као у неком полумртвом стању. Пчеле ове не треба одмах на први поглед избацити и целу кошницу као изгубљену сматрати. Могуће је врло лако да ће се моћи повратити. С тога је добро да се прво узме нешто пчела на длан и загреју, и ако су се повратиле, знак је да ће се све повратити, с тога их ваља однети у топлу собу, где ће се све за кратко време повратити. Кад се почну покретати добро је, да их са млаком водом разблаженим медом мало попрскамо.

И ако је овај месец на то да прегледамо наше кошнице и да спремно дочекају цвет, ипак их не смемо много пута узнемиривати, с тога, што ће у том случају много легло да пропадне излажући га више пута јакој хладноћи.

Да би пак лежење младих у већој мери напредовало, нужно је, да је кошница снабдевена са доста хране, ако ове нема у довољној количини морамо им додати, покрај свега тога, што се при крају овога месеца и појави нешто цвета, ипак је то мало а и по њихов живот, због хладноће, опасно.

Због редовног размножавања младих ваља да им дамо нешто меда, рће и воде. Наравно да би најбоље било да им дамо један оквир саћа с медом, ако овога где у приправности имамо. Ако овога немамо, боцом подајмо житка меда оним ис-

тим начином, као и воду о чему мало час споменуемо. Мед ваља да је разблажен са једном трећином воде. И пошто им је овај мед тако рећи над главом, врло лако и брзо из боце изсисају и у ћелице пренесу.

Но за размножавање младих нужна је и рђа помоћу које ће се младима и азотаста материја додавати. Немају ли старије пчеле другим начином да ове хране дају младима оне трошећи своје тело тако им додају, али и то не може дуго трајати, јер напоследку и оне морају изнемоћи и смрти подлећи; за то ће се много пута моћи видети и код наших простих пчелара где им брашно или утуцану ситну паприку додају. — Брашно се пак на овај начин може пчелама давати; узмимо један празан чист сат, снајмо по њему полако брашном све дотле, док те горње ћелице не напунимо; поравнимо брашно и ставимо цео сат пред пчелињак на 10—15 корачаји. Да пак пчеле на ово наиђу нужно је да сунемо неколико капи меда на овај сат. Како пчеле осете овај мед а уз то и брашно, брижно и вредно ће уносити у кошницу. Но пошто овога месеца може бити врло рђавих дана, да не могу пчеле излетати и ово брашно уносити, с тога многи пчелари за тај случај праве од меда, брашна и воде жмаре и ову дају пчелама у кошницу да разносе по својим ћелицама и њихове младе хране. Те се жмаре праве од два дела брашна, једног дела меда и два дела воде и ово се скува на ватри. Кад се охлади ово боцом одозго дајемо као мед и воду; а на топлоту времену може се и тањиром одозго дати.

Овом приликом морамо и то да

споменемо да никако не хранимо пчеле са рђавим и поквареним медом, јер њиме можемо пчелама да нанесемо опасних бољетица; особито се морамо чувати, да дајемо пчелама онај мед, који је из кошница измуљан, јер у њему, је често заостало по више разних материја, које касније почну да се распадају — трупу — па и мед покваре.

Ово прихрањивање мора да буде врло пажљиво и то само с вечера, да неби из других кошница пчеле осетиле и на ову нагрнуле те се покосиле и ову поробиле па и упропастиле.

Још морамо да споменемо и то, да при прегледању ваља све одпадке и мртве пчеле које се доле налазе, грналцетом испод оквира изгнати и подину добро очистити.

Срдобоља.

Раније па и у ово доба године може на пчеле да наиђе срдобоља.

Наиђу ли после зиме врло лепо дави, да пчеле, могу при првом излетању и прочистити се, не може се на њима тада никаква ни болест ни невоља да примети. Напротив, после првог излета наступи ли рђавије време, пчеле већ се узнемире, нису више овако у клупчету као у зиму и то је узрок да им је хладније и с тога морају више хране да троше, да би произвели већу топлоту; од више хране, пре ова болест и дође и пошто не могу напоље да излећу на чишћење, морају своју поган (excrement) у кошницу да избацују, кошницу загаде, па и себе, од чега се сваки даном све већма ова болест шири. Не наступи ли лепо време да могу пчеле напоље излетати и прочистити се, сва се кошница загади а пчеле окуже у тој мори, да могу са свим и да пропадну.

Срдобоља може да наступи услед дуге и јаке зиме; због честог зимњег узнемиравања, било од стране људи, птица или каквих год унутарњих затирача; због рђавог меда, кога су касније у јесен сабрали и ко и је може бити још и незапечаћен (неконзервиран) остао; због прозеба, кад прерано почну излетати и хладноћа их ухвати, с тога пчелар у том погледу опрезан мора бити и рано их не износити и излагати овој опасности; може да наступи и због јаке влаге, особито се ово често може да догоди у кошницама чији су зидови дашчани, јер даска ону влагу која се развија у кошници не може у себе у тој мери да упише (абсорбује) да се ова у виду капљица и музги не нахвата о бокове кошнице, што код кошница које су постављене сламом или рогозом, не догађа се таково што, јер ово упије у себе сву влагу и излаже пчеле опасности ове болести; па исто тако срдобоља може да наступи и због прекомерне сухоте, мед се укри (укристалише) више га троше услед кога се и већа жеђ појављује, ову морају по целој кошници да траже, распусте се из клупчета и разиђу се, озебу, и добију срдобољу; на ступа даље и због прераног одхрањивања младих, кад их лепо време на то измами, па после рђаво и хладно наступи, ту пчеле и ради

себе и ради младих и ради топлоте више хране троше, а околности нису повољне да се одрже здраве него брзо срдобољи подлегну; па на послетку и због тога ако немају довољно рђе и за себе и за младе.

Ова се болест по томе може одклонити и предупредити тим начином, кад одклонимо све оно што ову болест наноси и тиме је и опасност одклоњена.

Окужену кошницу овом болешћу можемо на овај начин да спасемо. Унесимо је у топлу собу, на лето учврстимо повећу кесу сашивену од тила или врло танка и прозрачна платна, пчеле ће кроз лето у кесу излазити, а да си сигурнији, гони их сам куцањем и димљењем. Кад пчеле истераш, повади загађено саће, кошницу са свих страна добро влажном па по том и сувом крпом истари, у воду у коју криу замачеш успи нешто и карболне киселине. Све добро ишчисти, загађено саће замени са другим чистим и здравим; димом из кесе поврати пчеле опет у кошницу, где ће чист стан затећи и скорим се од несносне болести опростити. У колко буду ослабиле, у толко им више пута ваља по који оквир са леглом додати и тиме ће кошница доћи у своје првашње добро стање. — Ако је кошница јако загађена, може се и она променути са другом чистом као и саће.

ВИНОГРАДАРСТВО.

Каламлење винове лозе.

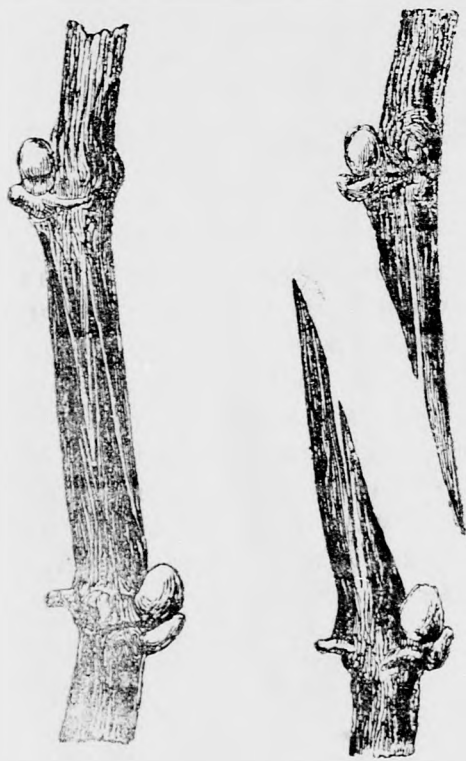
Каламлење спајањем.

V. Енглеско спајање са језкцима.

Осим обичног спајања кога у предходном чланку напомену-

смо и потанко изнесомо начин целог рада, у врло великој је употреби и овај начин спајања са језкцима. Цео рад не разликује се ни мало од обичног спајања наше лозе на американску лозу, само се

при зарезаној подлози и калемлози мора направити засек око полутине засечене стране посред лозе тако, да кад хоћемо да спојимо засечене стране морамо новодобивене језичце утутнути један у други да боље, спојено место у свези одржи. Сл. 14. приказује нам и подлогу и калемлозу са језичцима и уједно како се утутне језичац. Кад се утутнути језичци добро наместе, да кора и остали делови калемлозе управо падају на себи сродне делове подлоге — обвеже са рафијом и воћарским воском опточи. И овим се начином предузима каламлење у руци преко целе зиме и пролећа те се касније у земљу на стално место пресађују.

Сл. 14.

Овај се начин калемлења код нас у последње доба највише употребљује и има већ у тој мери већинских виноградара да могу за један дан по 200 прпољака у руци да

накаламе. Према такој огромној употреби већ има и више врста машина помоћу којих на овај начин може један човек за један дан по 300—500 прпољака да накалами. Једна од таквих машина зове се Комијева друга Кеслерова, попречна (дијагонална) машина и још много других; али покрај свега тога вечита рука и општар нож надмаша све машине, за то је најбоље вежбати се слободном руком.

VI. Шампенов начин спајања.

Овај се начин разликује од горњег начина у том, што се све лозе које се каламе задељу само мало — где обични коси засек на противну страну правимо тако, да им срж остаје неповређена, него се тада расцепе обе лозе ускрај задељане стране пред средином и тако се утутну једна у другу, којом приликом наравно не добију једнаку дебљину и на каламљеном месту, као што је и на осталим деловима обе лозе; ал је добит та ту, што се срж ни мало не вређа, којој принуђују главни услов од чега зависи да ли ће се каламак примити или не, односно да ли ће и ако се прими бити дуга века.

Искуство наше као да не би пристало ни уз један од ова два горња начина каламлења, стога што се показало на многим местима да ти расцепи, односно језичци нису дуготрајни, јер брзо почињу у својим зарашћеним местима — шупљинама да труну, од чега брзо и цео чокот пропадне.

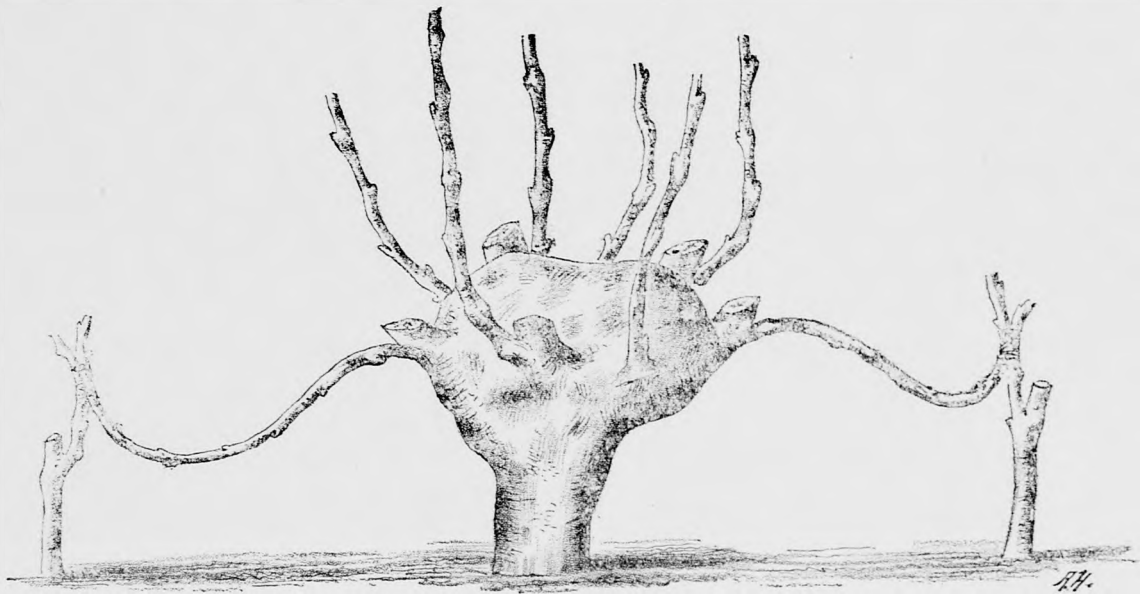
VII Прикаламљивање спајањем.

(Аблактирање.)

Спајање може да буде и прикаламљивањем, тако, кад се око нашег маторог чокота, кога није филоксера још јако окужила, на 4—5

стране у наоколо у дуљину на 5—7 dm. засаде 4—5 американски прпољака и идуће године са лањском лозом као подлогом спојимо лањску лозу са маторог чокота као калемгранчицом и дотле је не одвајамо од маторог чокота до год се добро

не ухвати т. ј. за годину дана (сл. 15.) Место и на подлози и на калемгранчици за ово прикаламљавање је под горња 2 ока која ћемо да оставимо као каламак, тако се исто мора и на амер. лози оставити 2 ока; тамо где се спајају, мора се

Сл. 15.

засећи и једна лоза и друга и на том засеку приљубити, везати и воском опточити. У колико лозе буду напредовале и дебљале у толико морамо и везу попуштати ако видимо да се упија у лозу; али је никако не смемо на јадаред удалити. Кад се каламак већ буде тако ухватио и зарастао да га ни појачи ветар неможе на каламљеном месту расцепити онда се прво оцече под

каламљеним место лоза са нашег чокота која је као каламгранчица служила; а затим горњи део над каламљеним местом или 2 ока амер. лозе; по чему остаје подлога ам. л. а калем од наше лозе. Ово је најсигурнији начин каламљења, у толико што се ту у изобиљу хране од оба чокота каламљено место најбрже и најбоље се ухвати и расте.

П О В Р Т А Р С Т В О.

Расађивање.

Нај усев који се расађује како добије 3—4 листа вади се извоје

расаднице да се у приправљеним лејама расађује. Пре него што ћемо ову расаду из клијалишта да вадимо, морамо најпре, на неколико

часова пре добро полити, да при вађењу из земље не би се жилице кидале и позлеђивале. Обично се вади расада из клијалишта пред вече и то у колико је могуће са земљом заједно. Најзгодније се вади помоћу каква подужа дрвена ножа, који се уз биљнице забије у земљу и под корен је њиме подухвати и на једну страну накрене и тако неповређену извали. Кад се расада повади, прибере се по величини и количини, па ако је требамо у истој башти расађивати, можемо је одма; а можемо је онако са земљом заједно, која је око корена оставити где у подрум или иначе где у хладовину и после дан два на одређену леју уз конопац редом по одређеном размаку расадити. — При расађивању се мора пазити да не буде дубље засађена но што је била у клијалишту. Расађивати је најбоље у вече или може се и по дану али

по напуштеном облачном времену. Сваки се струк за себе расађује. Сади се у рупе, направљене прстом или још боље за то направљеним дрвеним коцем — садилом. Кад струк расаде спустимо у рупу, ваља га засути ситном земљом коју при себи у каквом суду имамо. Обично се струк утврди у земљи прстима, но ово с тога се не може препоручити, јер кад се та земља сасуши тако се око струка стврдне да не да биљци слободно да се развија; за то је доњи део струка боље засути ситном земљом и одма залити. Или може се и малим кочићем струк у својој руни учврстити тако, кад се кочић поред рупе у којој је струк забоду до некле у земљу и пригне онај размак земље на струк; ова нова руна се не загрће но се тако отворена остави и у коју се вода при заливању сипа да корен увек у влази одржи.

Л И С Т А К.

Другови.

Приповетка из народног живота.

Написао

миливој ж. чудомировић

Недеља је

У колу осим наших момака има још и страних. Дошли, да виде наше девојке, па ако се коме која свиди, да је води дому своме.

Па и наши неки момци отишли, да потраже одмену мајци својој.

И девојке нису све на окупу. Остале неке на дому, јер им дође суђеник, да их дарива.

Неком већ и „гледачи“ дошли.

Узрујало се село . . .

Весели се на све стране . . .

А што и да не?! Кад насташе јесењи — сватовски дани . . . једва дочекани!

I.

Ча — Марка Соврића поштује сваки у селу; не с тога, мислићете, што је богат, већ што је добричина — поштена душа.

До пре годину дана живео је он срећне дане са својом Јулом; но од кад ју је милостиви Бог примио, од то доба пође све у назад . . . Е тако је то, кад је кућа без женске главе! . . . Право вели она наша „жена кућу држи“ . . . та знаш је од старина . . .

Ово годину дана патео се сирома свакојачо са својим синовцем Стеваном.

Стеван је још као нејачо дете остао без оца и мајке, те га је чика однеговао. Он је чичу поштовао и жеље му драговољно испуњавао, те га је чика и волео, а звао га је сином својим, јер му је он најрођенији. Своје деце нема . . .

Ча — Марко је увидио, да му кућа не може бити без женске главе, те одлучи, да Стевана ожени . . .

И баш данас ено их у кући Младена Свиларића где даривају кћер му — Босиљку.

Младен није имао шта замерити . . . Та он зна коме даје кћер . . . Стеван је честит, добар, радин момак . . . Том га је свему ча — Марко учио . . .

А Марко и Младен другови су још из детињства, па им мило, Боже мој, што им се деца волу . . .

И благословише их.

II.

Вече је . . .

Од уста до уста ношаху се новости, шта се све догодило.

Тако на прилику говоре, који је момак коју испросио, а који је боме и кошар добио. Даље, како се ова или она надала, да ће јој доћи овај или онај, па се преварила у рачуну, јер јој баш ни један дошао није.

О свему томе знају већ наше жене.

Па и о Стевану и Боси говораху.

Тако на „игралишту“ у чуду се питаху :

Шта ће сад Станко радити, кад је Стеван испросио Босу!?

Неки на то приметише, како немиле није у крчми.

— По свој прилици од жалости за Босом . . .

— Или њеним новцима! . . . додаше други поругљиво.

Неки беху, боме баш и противни Стевану и Боси.

Тако неки момци рекоше :

— За што баш он да добије тако ваљану девојку, кад је сироче.

А други па у реч :

— Да га чика није узео к себи био би туђ слуга, а тако сад, кажу, први момак у селу . . .

А неки опет :

— Та ваљда није тако, нисмо ваљда ни ми којеко!

Па да је и туђ слуга, шта му вали? . . . Зар није поштен, вредан, па добар? . . .

Увек бољи од вас свију, што за њим тако говорите.

А имате л шта да замерите лепоти његовој?

Та то вас и боле, јер знате, да је многа мома уздахнула за њим.

Е тако момци, а и цуре неке, завидљиве Боси, рекоше :

— Та има и лепших девојака од Босе! . . . а тиме би свака себе истицала, мислећи, да је она та . . .

Па и ако има!, . . . Стевану се само она допала, због њеног скромног понашања, вредноће па и лепоте . . . а да како . . .

Доста га је намучила, док је признала, да га воле . . . Е шта ћеш јој . . . Женски посао . . .

Залудно се . . . што но кажу . . . он за њоме, ал и она за њиме.

Кад би били у прикрајку где год, гледао би Стеван оно њено плаво око, па ону бујну смеђу косу . . . Тад би јој тепао: „Ти си моја плавојка — плавоока девојка“ . . .

И данас ето даривао ју је.

Ко сретнији од њих!?

О, да сретне младости!

Пред кућом ча — Заријевом пеку-пили се људи мало на поседак — као обично благим данима, да прекрате време у разговору

У једаред ће неко :

— Испросио Стеван Босу . . .

— Иди, вере ти, је л истина!?! . . . пита чика Јеврем, који је мало час са салаша дошао.

— Веруј, јесте! . . . потврде сви.

— Хо мај! . . . опет ће чика Јеврем . . . ко би се томе надао! . . . Ја сам све држао, а тако се и по селу говорило, да се она с њиме само вота, а где ти ње баш га воле! Е сиромах Станко, шта ће сад!?! —

А бата Никола па у реч :

— О чика Јевреме говориш ко дете . . . Та Станко не воли толико њу, колико њене новце, па тек газда Гроздић! . . .

— Е да! . . . чуде се неки.

— А да, кад вам кажем, тако је . . . потврди бата Никола . . . Оно истина, није лепо да кажем . . . ал ни сам био ту ја сам, било нас више . . . Дед реци Панто, прић — Нићо, је ли да је тако? . . . Знаш оно . . . не да га оговарам — Бож сачувај . . . ал рекао је ко човек . . . Та знаш мало се напио, па се изговорио . . . А знате ону нашу: „што човек трезан мисли, то пијан говори.“ . . . Није он баш рђав, та знамо га сви добро . . . Кажем, био је пијан, па се изрекао . . .

— Јес тако је . . . рече Панта и прић Нића.

— Изговорио се ко човек . . . опет ће бата Никола . . . Вели: „Само док узмем Босу за сина, видићете ко је газда Гроздић. Направићу кућу ко град“. . . Одкуд ћеш је узети за сина, кад се воле са Стеваном ча — Мирковим? . . . казао му прић — Нића.

— Јес јес . . . потврди прић — Нића. А Панта па у реч:

— Па је још казао: „Какав Стеван! само док је запросим биће ми сна, јер мога Станка воле, а са Стеваном се само вола . . . а и мој Станко њу не мрви . . . А што да је мрзи кад ће му донети новаца . . . е тако баш он.

— Хо мај! . . . чуде се неки.

— А да! . . . потврди Панта, прић Нића и бата Никола, пред којима се газда Гроздић изрекао.

— Баш он! . . . опет неки.

— Да, он! . . . потврде они опет.

— Е, а сад човек да га пита, шта би рекао! . . . тек ће прић — Нића.

— Шта би? . . . Ђутао би . . . Он мисли ако је богат, да може све постићи . . . Ајак Гроздићу, то не иде! . . . Та ко ће још девојку присилити! За кога јој воља, тамо полази . . . рече Панта.

— Та паметан је Младен, што је дао кћер за Стевана. Зна он добро, да ће само тамо његова Боса сретна бити, где својевољно полази, па за то ју је и благословио.

— Та да сви наши људи, дају децу тамо, где они хоће, не би било толико бракоразвода . . . рече деда Јеротије.

— Оно јес! . . . ал опет и деца треба кад—и—кад у том родитеље да послушају, јер им они не желе зла . . . тек ће бата Никола.

— Не кажем да не, али за кога хоће подај је . . . Ако јој буде добро и ти ћеш се радовати; ако зло, сама је себи крива, неће тебе клети, а тада ће и терет свој лакше сносити, него ако си је ти приморао . . . опет ће деда Јеротије.

— Тако је! . . . потврдише неки.

— Благо ча — Марку, јер му долази миљеница у кућу . . .

— А ко је не воле у селу, кад је ваљана!

— Ако ћеш баш, паметна је и Боса, што се није полакомила на имање Гроздићево, које је много веће од Соврићевог . . . вели ча — Зарије.

— Кад воле Стевана, а не Станка . . . упаде у реч прић — Нића.

— Та да имам сина, не би пожеллио боље снаје од Босе . . . дода ча — Зарије . . .

— Гле мај! . . . упаде бата Никола у реч . . . Та то нам је прва девојка у селу! . . . Та сви знамо да је паметна, честита, поштена па вредна, а и лепа је, јес чуо! . . .

— Тако је, тако! . . . потврдише неки. —

— А шта велиш за Стевана? . . . тек ће прић Нића . . . Ваљан је то момак . . .

— Ал не реци . . . оте му чика Прока из уста . . . Чујте само . . . Било то зимус у шуми, кад сам товарио дрва. Биле тешке неке кладе, Бог их видио! те уморен, седнем, да се одморим, па ћу после опет. У том наиђе он. „Помоз Бог!“ . . . каже ми он. „Бог ти помогао, Стеване!“ . . . отпоздравим ја. „А шта радиш чико?“ . . . пита ме он. „Ето, одмарам се“ . . . кажем му ја. „Ајд баш да ти помогнем“ . . . каже ми он, па се сиђе с кола те ми поможе натоварити дрва: „Баш ти вала, синовче. Бог те поживио!“ . . . кажем му ја; а он ће тек мени: „Богу вала, што сам ти могао помоћи“ . . . те за тим оде својим послом . . . Е реците само зар то није лепо од њега. Нит сам га молио, већ ми се и сам понудио . . .

(Наставиће се)

ДОПИСИ.

Вел. Радинци 14. III. 1891.

Одавно Вам се нисам смео што-вани госп. уреднице никаквим дописом јавити. А и како би и шта би, кад је ова љута зима, како брда и долине, тако стазе и друмове још од св. Николе пр. год. покрила својим белим леденим покривачем, те не попушташе у својој власти све до пре десетак дана па се то није ишло никуда, а ни радило важно ништа. Сви ми сељани завуклисмо се у наше одаје па никуд даље. Нема Вам ту као код Вас у граду час једна час друга забава, па повориште, па „џанцшул“, у коме се

називају гарде-даме од дуга времена гледајући како се младеж врти, па разни мушки зборови и корисни договори и друго што шта свега тога нема код нас, и снег, хладноћа и рђав пут брањаше нам долазити у дотицај са околним светом, па како зими нема ни важни пољски радова, то кроз то време заћутасмо. Но сада, како је ова зима прошла, а пролеће у подпуном смислу наступило, јави је овај свет оживео па нагнуо у вртове своје и на пољане, да што пре поради послове, који су у неколико већ до сад требали бити урађени. Па и ја се латих пера, да Вас г. уредниче замолим, да уступите места овом допису у Вашем велецењеном „Д. Л.“

Веле наши сељани: да овакове дуготрајно — непрекидне зиме са снегом, још ни један упамтео није.

Усљед дуге зиме, а мало хране домаће животиње нарочито теглеће у општо врло су мршаве из зиме изашле.

Шумске пак животиње начиниле су нам доста штете. Зима ова јака, истерала из шуме и курјака те је неки пропутовао и покрај нашега села и пљенио овце у овој околини. Глодари (зечеви) утаманише у околици приличан број воћака.

Може се пуним правом тврдити, да је зима својим дугим трајањем наше сељане материјално у навадила. Многи су будзашто продавали марву своју, једно, да их имају мање за издржавање, а друго, да за тај новац купе и себи, а и марви хране.

Зима нам ова — дакле — доста штете нанела. Једина корист од ње била би нам та, што је добро земљу натопила па се лепо оре, што но веле наши сељани: тако се бразда на бразду слаже, кано код вешта писара писмо, и што су усеви од голомразице и смрзле снегом зашти-

ћени били па се сада, хвала милом Богу, поносито сви из земље у велико помолили.

Осим осталих радова, које наш народ овде ради и о којима сам Вам пређе у кратко писао, занимају се наши сељани још и свилогојством. Па како је писац ових редака ове године под надзорништвом свилогојства у Митровици примио на себе надгледање у овом месту, то ћу Вам резултат у своје време о томе јавити. (Врло Вас лепо молимо. Ур.)

Но писац се већ унапред боји за добар резултат из узрока, што врло мало има дудова, тог јединог извора за хранење свилаца.

Истина да се наша висока земаљска Влада стара за довољну количину дудова, те преко својих органа гледи да су што више друмови том биљком засађени, па покрај тога ипак је мален број, према до сад пријављених свилогоитеља једно, што су гране многих дудова сасечене ради подмлађивања, а друго, што већ од пре не беше свуда по друмовима овде дудова, па су сада на таквим местима млади засађени са којих се не може лишће брати; к томе још кад се узме у обзир не пажња свилогојаца, који брањем лишћа не штеде ту корисну биљку, већ јој гране тако не милостиво ломе, као да им више нигда ни требати неће; онда се у напред видети може, колико ће у овој околини бити између свилогоитеља распре и отимања за лишће и да ће гледе тога слаб резултат бити.

Да би се наш народ упутио у напредније гајење свилене бубе, требало би — осим што се више власти старају за размножавање дудова — да сваки сељанин у своме сопственом поседу, нарочито око куће и у врту посади што већи број те биљке, а к томе ваљало би,

и при
г. г. с
чито о
те у с
у сељ
словом
буба“

„Мат
Петра
наш ч

профе
Сомбо

писац
праву

ка јез
кален

год. С
ве —

опход
прочи

распр
имаће

Н
споме

прош
овога

ајгир
тако

С
мора

ако су
те рас

т. ј. р
И

ниче
живо
мала

ми по
Пре

одгов
пчела

мене

и признања достојно би било, да г. г. свештеници и учитељи нарочито ови последњи покрај своје упу-те у свилогајству, што више унесу у сељачку кућу књижицу, под на-словом: „Како се негује свилена буба“ — коју тако јефтино издаје „Матица Српска“, из задужбине Петра Коњевића и коју је написао наш чувени природњак и уважени професор у учитељској школи у Сомбору г. М. Петровић. Учени писац те књижице написао је и рас-праву „О гајењу дудова“. Ова крат-ка језгровита поука штампана је у календару Требевић-у за ову 1891. год. Сваки, који хоће да гаји дудо-ве — што је по наше сељане не-опходно нужно — нека пажљиво прочита расправу ту, па ако тој расправи и досљедно радио буде, имаће сигуран производ. —

На крају овога дописа нека је спомењено да су у овој општини прошле године па и сада почетком овога месеца пастуви (ждребци — ајгири) доведени како за наше — тако и за околна села.

Сваки, који знаде сремачке коње, мора признати, да су дурашни и ако су мали; но спаривањем племени-те расе добило би се и једно и друго, т. ј. размерна величина и дурашност.

Ето једном штовани г. уред-нице назначих Вам укратко наше живовање и занимање. Мало село, мала и промена.

С. В. В.

Петрово-село, Марта 1891

Штовани уреднице!

Ваш позив на српске пчеларе, даде ми повода, да и ја к томе нешто рекнем. Пре него што ћу на истакнута питања одговорити, доставићу вам записник мога пчеларења, и уверени будете, да је код мене баш тако.

Почетак ми беше 1867. г. Одем са мојим колегом Т. Слеччевићем у Ту-рију, ту купимо од неког Вујића 4 роја првака, и дадемо 20 ф. а. вр. Ројеви беху врло лепо народом врло богати. Ноћу донесемо их кући, и наместимо их на приправљено место за њи. Место им беше у врту, који је као рај, пун дрва, Маутнеро-вог цвећа, па и из Ерфурта засађен, јед-ном речи, прави рај, тако створисмо ми нашим пчелицама, само да су нам увек пред очима, да не иду далеко. И заиста дивота беше погледати наше пчелице, како са оптерећени батакови на нашу велију радост својој кући долажаху.

До то доба неосетих веће радости, па још кад напунише кошнице, а имадо-ше и од куд. Багрем расцветео се као ко-кица, пун рит пасуља и мака, па и вре-же. Е сад дај набављај фиоке; то беше прво радовање.

Године 1868. указа се дивно про-леће. Рит пун репице, жути се као канда би био застрт каквом великом жутом по-њавом. Вуку наше миле мале пчелице, не-уморно, од беле зоре, па до мркла мрака. Седим ја до 10 сахата у вече, и дуже, и слушам њихову мени најумилнију зуку; и већ у зору ја сам код мојих пчела; истина, да ме више пута и преваре, уране боље него ја! Доста да сам ја био потпуно задовољан. Моје пчелице напу-нише своје кошнице. Шта ћу сад? Тра-жи највештијег столара у селу, да прави сандучке, јер не хтедох ма какве, него што лепше може бити. Нађем вештог сто-лара, који ми направи 4 сандукз за 4 ф. четир, четкр, само нека су лепо, да не увредим моје мале пчелице. Оне напуни-ше и сандучке! Шта ћу сад? Подметнем опеке, јер не беху доле заднивени, — све веће радости.

Е сад дође још већа радост, моје пчелице праве матичњаке, па не по један, него има их по 20! али ми се одма нису допали, што ни један не беше на пчели-ном саћу него сви на трутовском! — Сад беше већ и затворени много. Гледао сам и закађивао сваки дан. Једно јутро, сва ми радост пређе у највећу жалост. Моје неблагодарне пчелице, неосврћући се на моју брижљиву негу око њих, него испро-гриваше све матичњаке, тако беше це-лог лета. Направе па покваре. Но хвала Богу, једва једном добих један рој. — Каква ме радост тек сад снађе, све забо-равих шта је пре све немилог било, пуна

башта пчела, нестрпељив, вичем, жену, Тиму, децу са сокака да дођу, да бацају прашину, да неби рој куда отишао. Морате мислити како сам се ознојио, па шта беше вратио се натраг! — Сад сам са свим изгубио вољу на моје пчелице, два дана ни близу им отишао нисам. Немарим за њи, а ројиле се а не ројиле, док ме жена не поче исмевати: „О да истрајног пчелара, немој ти ни ићи, ја ћу.“ И тако она доби други дан рој, без икакве помпе, није никог ни викала, стресла, па се чинила и невешта, само ми пред вече рече: ајде, намести рој где ти је воља, ја ју запитам какав рој? Она опет, не питај, хајде намести га где ти је воља; видиш, тако се пчелари. Сад опет све заборавам, шта је било повратим се опет мојим варалицама. — Багрем беше као кокице расцветан, и добро су радиле, беху јако тешке. И то ми беше и први и последњи рој!

Дођоше каникуле, ја увек у башти, па никад без Ђорђевићевог пчелара, прочитао сам га и 100 пута! па најпосле, на великој врућини читајући и заспим.

Године 1869. поделим са мојим Тимуном кошнице, 2 њему, а мени 3 и доплатим му једну половину. Кад су вишње почеле цветати, ја их подрежем. Наравно веома пажљиво, да не ударим у мед или у залежене пчеле, или у јаја, нисам здраво дубоко ни подрезивао, јер је саће било чисто, биле су на сандуцима, па саће не беше плесниво. Кад у Мају када беше највише и најлепше наше, ренице, багрема; а мој се рој срозао, уметиљно се! — Е сад само што плакао нисам, буд сам имао трошка и толиког труда — на ништа! — Ни једног роја!

Године 1870. добијем опет један рој, 23. Маја, који се идуће године у пролеће опет сроза — уметиљно се! Остаде опет пчелар са две маторе кошнице!

Године 1871. опет 2 кошнице, но сад само више трутова!

Године 1872. добијем 2 првака, и то: полак трутова! ту сам одма увидио, да што је год матица старија, то више трутова; али ја немам чим да подмладим! — Седио сам по цело после подне, код кошнице и тукао трутове, сваки дан потучем више од по литре, но што ја више потучем, све више их има! — За то, од 2 године даље је не треба држати у кованлуку, и онај који има више кошница, са такoвима ће покварити и оне друге, јер

се трут размази, и њега признају, а он се тамо само части, где доста меда има. — Такoве кошнице треба одма после Преображења исекувати; матицу убити, а пчеле добро *apiolom* попрскати, па додати слабијој Ђерзонки, наравно и ову добро попрскати, па ће још лепо до јесени да раде. Матицу мртву не треба оставити у кованлуку, јер је пчеле намирише, окупе се многе око ње, те их ту и ноћ нађе, па их жабе и гуштерови пождеру. Ако хоћемо, таке пчеле да додамо простој кошници, а ова је слаба медом и народом, а доста саћа има, тој треба свако вече, кад се пчеле са свим смире, у један сат усутити меда, тај сат у један тањир, и подметнути под њу тако, да само 1—2 ц. м. сат буде од њеног саћа удаљен, и тада ће сав мед извући, тако треба непрестано радити, до год не видимо, да ће им за зимницу доста бити. Утуби добро, да тањир пре сунца треба одузети, иначе, навалиће друга пчела, и могу је утаманити.

Године 1873. добијем један рој од пок. г. Арона Крестића, који је увек имао 30—40 пресада, он као стар човек који је прешао био 70 г. ја сам му увек кошнице подрезивао, и за то сам добио 1. рој. Па и од те нисам се користио!

Године 1874. опет оста са 3. кошнице. Трутова доста.

Године 1875. оста са 2. кошнице. Трутова још више.

Године 1876. опет 2. кошнице. Трутова више него пчела.

Године 1877. 18. Маја и 11½ сахата дотрче двоје деце, и кажу ми, да има у врбаку један велики рој ухваћен. Ја одма узмем једну од најбољих (нову) кошница, закадим је, добро протрљам вратићем, и још неколико струкова понесем са собом, да је тамо опет протрљам, како би био сигурнији. Кад одем с децом, нађемо исти рој, који се врло лепо (згодно) ухватио. Стресем га, наместим лепо, и оставим децу да га чувају, док ја не дођем. Једно дете остане, а друго дође са мном, и однесе леба и мало сланине, да деца ручају. Око 5 сахата после подне одем и сам доле у врбак, а моја деца се по трави башкаре, и кад ме опазили, а они да ме обрадују, повичу: господине, наше пчелице носу већ мед! а они видoше прашлику жути на батаковима. Ја мојој деци дадем сваком по 30 н. за чуварину. Пред вече донесем ја моју пчелицу кући, и наместим је са свим обашка од оних нева-

љаца и
вој пос
гледао.
давим,
хов ме
У

рој у
и ја п
мрвих
Сав је
Д
мише.
роја, о
нице.

П
П
П

кошни
2 Ђера

и зап
зонку
сам ш

9 Ђера

протр
још 3
зонак

30 пр
стих

12 Ђера

и 12
се ро
ете и

43 пр
Ђерзо
хула
блато
тако
Ђерзо
имад

Ђерзо
дох

50 п
месе

Та п
у ро
једн
т. д
кове
несе

љана и пркосија, и само сам се овој новој посветио, а оне 2 нисам никад ни гледао. У јесен их просто сумпором подавим, и добијем 11 литри меда; ал ми њихов мед никад не беше сладак.

У јутру рано одем да видим, је ли рој у кошници, жена ми лагано подигне, и ја под њом нађем 2 мртве матице и 7 мртвих пчела. Даклем то је други рој. Сав је у кошници. До јесени беше пуна.

Године 1878. Моје новајлије презимише, и већ раде. Тога лета добијем 2 роја, оба лепа. И сад имам опет 3 кошнице, али не онако неваљале.

Године 1879. имадох 9 кошница.

Године 1880. имадох 29 кошница.

Године 1881. у пролеће изнесем све кошнице на салаш, и те године запатио 2 ђерзонке и 41. просту.

Године 1882. оставио сам 20 комада и запатио сам 9 ђерзонака. У сваку ђерзонку сам по 2 и 3 роја стресао и тако сам имао врло добре.

Године 1883. Имадох 50 простих и 9 ђерзонака.

Године 1884. Оставим за приплод 30 простих и 9 ђерзонака, сад сам набавио још 3 ђерзонке. До јесени имадох 12 ђерзонака 55 простих.

Године 1885. Имадох 12 ђерзонака и 30 простих, прошле зиме су ми 17 простих угнуло. Крајем године ове, имадох 12 ђерзонака и 51 просту.

Године 1886. за пресад 30 простих и 12 ђерзонака. Ја ђерзонке непуштам да се роје, крајем године ове имао сам 43 прсте и 16 ђерзонака, два су роја вештачка.

Године 1887. Имао 16 ђерзонака и 43 прсте кошнице. Те јесени кад сам ђерзонке спаковао, а мој слуга, матора хула (!) 15 ђерзонака, позапушава лета блатом, и тако ми 15 ђерзонака подави. И тако ми за пролеће 1888. г. остале једна ђерзонка и 38 прсти. Крајем ове године, имадох 16 ђерзонака 48 простих.

Године 1889. Извиђоше из зиме 12 ђерзонака и 42 прсте, крајем године имадох 20 ђерзонака и 61 просту кошницу.

Године 1890. Оставио сам за пресад 50 простих и 14 ђерзонака. Септембра месеца имадох 17 ђерзонака и 70 простих. Та година беше ми најгора. Ове године у ројидби, ватаху се све по два роја заједно, првак са прваком, и први и други т. д. Ал су ипак врло мало нарадили, такове две спојене (првак и други) донесем кући у башту, за разлику, и ови

ројеви код куће су много више нарадили, а узрок беше рит и многа врежа. Септемберњ месеца дође ми шурак Светозар Бугарски кованција далеко чувени из Сенте, и прегледи ми све кошнице. Наравно да је нашао много мане, али он је то за 3 дана све уклонио, и поставио све у свој ред. Истерао је 20 простих, и с тим пчелама поправио ђерзонке. Раме оправно, колико је могао, додао меда, управо сав готово што је из простих извадио; но ја се радујем, јер досад на овакој великој зими, остале све ђерзонке на миру. Дакле добро удешене раме, да нису раздалеко, него само како пчела може проћи, на нека стоје под ведрим небом, ништа им фалити неће! Истина, моје стоје све на пољу; ал су моје ђерзонке добро олепљене. Мед даје топлоту. — За ову 1891. имам 54 прсте и 17 ђерзонака.

Даклем на ваша питања:

1-во Са колико је кошница пчеларио у години 1890? Пчеларио сам са 71. кошницом. 2-го Јесу ли те кошнице ђерзонке или обичне прсте? 17. ђерзонака и 54 прсте. 3-ће Ако су ђерзонке; јесу ли положене, или су усправљене, а свака овака са колико одељења и коликим оквирима? Сви 20 ђерзонака су усправљене, са 3 одељења. Раме су ми разне величине, и те ми највећу сметњу у раду чине, за то сваком пчелару предочавам, да је то врло велик посао. За то сваки нека пчелари са рамама једнаким, и посао ће му ићи неваљући. 4-то Колико је спремљено за зимаште за годину 1891? За зимаште сам спремио 20 ђерзонака и 54 прсте кошнице 5-то Колико су презимиле ову љуту зиму? Презимиле су све, и то нисам их с место кретао. Али и сад имају меда доста. Слабе кошнице не држим; ја се с јесени за рана постарам, не рад кубурити, и себи нове жалости наносити, а ко тога није имао, нека проба, и нека их преко зиме рани. —

С поштовањем
Ђорђе Марковић
учитељ.

Стари Футог марта 1891

На постављена питања част ми је одговорити следеће:

Ја сам 1890. године у марту месецу имао 25 простих кошница и 34 ђерзонке

Од њих намножило се — које сам узимио 36 простих и 62 ћерзонке.

Ове дуге и јаке зиме, два су ми роја умрла и то обадва у ћерзонкама, а узрок томе налазим, што сам један јесенас пренео из просте кошнице у ћерзонку па може бити да се осакатила матица, јер то се при пренашању може лако да догоди. У другој ћерзонци било је слабо друштво и здраво младо саће.

Моје су ћерзонке (Blätterstock) управне на три одељења, и свака та ћерзонка има 30 оквира.

С поштовањем

Сава Рошић

економ и пчелар.

КЊИЖЕВНОСТ.

(Замена и приказ.)

27. — *Amerikanka* од Јована Живановића. Preštampano iz „Hrvatske Pčele“. — Osijek. 1891. — Цена 45 новч. — Ових је дана под горњим насловом „hrvatsko slavonsko pčelarsko društvo u Osijeku“ издало низ чланака о америкањској кошници у засебној књизи из пера најумнијег српског пчелара — српског Ђерзона — г. проф. Јов. Живановића. Чланци су прештампани из „Н. Р.“ те смо још тада са највећем насладом читали ове чланке уживајући у тако мудрим и умним упутствима које нам пружаше са огромним знањем наш први пчеларски зналац проф. Живановић. — Ми овом приликом најтоплије препоручујемо свима нашим п. читачима да ово ваљано књижевном делу набаве, у кругу својих познаника што топлије препоруче и читањем прибаве себи она знања која су тако вешто тако рећи у оровој љусци изложена — те да

њиме овај највреднији Божији створ (пчелу) још већма пригрле.

28. — *Дарданија*. Излази у Београду једанпут недељно. — Уредник Драгашевић. — Цена 5 фор. годишње. —

Из Уредништва „Домаћег Листа“

Многи се наши пријатељи обратише писмима и картама на нас с молбом да им пошаљемо разна повртарска семена, калемгранчица, готових каламака па и дивјачади, воћарска воска и друго — наравно за новац; но ми нисмо у стању ни једну од тих наручбина извршити, пошто ми с тим стваримо не тргујемо. И нами кад што треба од тих ствари или сами себи приправимо или набавимо из какве вртарске радње, У ту цел препоручујемо солидну радњу *J. C. Schmidt*-а у Ерфурт-у, где се све горње а уједно и добре ствари по његовом ценовнику а по одређеној ценк могу добити. На друга разна питања одговоримо писмом пошто нам је овим путем због скученог простора листа са свим немогуће.

Ј. Ц. ШМИДТ ЕРФУРТ.

препоручује свој велики избор
СЕМЕНА

од поврћа, цвећа и економских биљака, разног дрвећа и шибља и од сваке врсте воћа.

— *ПРОИЗВЕДЕНИ БИЉАКА* —

сваке врсте, особито екзотично цвеће и **НОВИТЕТА** од разног поврћа. Специјалне богато илустроване каталогњ шиле сваком на захтевање бесплатно и франкирано.

J. C. SCHMIDT
Erfurt.

Штампано код Антона Мужика у Сомбору